

Turvemaiden ennallistaminen sijoituskohteena

15.5.2026

Johdanto

Suhtautuminen turvemaihin on muuttumassa. Turvemaiden ennallistaminen ei ole enää ainoastaan ympäristöhankkeiden toteuttamista vaan osa laajempaa uudistavan talouden sijoitustoimintaa. Viimeaikaiset eurooppalaiset selvitykset osoittavat, että oikein rahoitettuna ja johdettuna ennallistaminen voi tuottaa samanaikaisesti ilmastohyötyjä, vahvempaa luonnon monimuotoisuutta ja pitkäjänteisiä taloudellisia mahdollisuuksia myös suomalaisille maanomistajille. Ennallistaminen ei enää tarkoita vain taloudellisesta käytöstä luopumista ja suojelua, vaan yhä useammin strategista päätöstä tulevaisuuden maan käytöstä ja arvonluonnista.

Ennallistaminen ei välttämättä tarjoa suoraa sijoitustuottoa rahana, vaan sijoitustuotto näkyy yleensä luontopääomasta riippuvaisten toimialojen, kuten maa- ja metsätalouden, parempana ja vakaampana tulevaisuuden investointiympäristönä. Toisin sanoen mitä toimivammat ekosysteemipalvelut luonnonvara-alan yritysten toimintaympäristössä on, sitä pienemmillä tuotantokustannuksilla ja -riskeillä ne voivat toimia (kuten puhtaan veden saanti tai terve tuottava maaperä). Operointikustannukset pysyvät siis maltillisempina, mikä näkyy yritysten parempana kannattavuutena. Toisaalta ennallistamistaloudessa toimivat yritykset voivat olla kannattavia sijoituskohteita, jos toimiala kasvaa. Maanomistajat sen sijaan voivat vaikuttaa kestävyyteen, kuten hiilensidontaan ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen sekä maankäytön ratkaisuilla että maankäsittelyn menetelmillä.

Ennallistaminen sijoituskohteena

Turvemaiden ennallistamiseen avautuu uusia mahdollisuuksia, mikä luo myös suomalaisille maanomistajille pitkän aikavälin hyötyjä. Landscape Finance Lab -ajatushautomon tuore selvitys “Financing European Peatlands: A roadmap towards an institutional asset class” (2026) hahmottaa, kuinka suoelinympäristöjen ennallistaminen voidaan muuttaa hajanaisten avustushankkeiden sarjasta yhtenäiseksi luonnon infran sijoitusluokaksi, joka houkuttelee laajamittaisesti yksityistä pääomaa. Euroopan suot edustavat yhtä keskeisimmistä mutta aliarvostetuista luonnonpääomista, ne kattavat noin 6 % maapinta-alasta ja ovat suurelta osin heikentyneitä, mutta sisältävät valtavan potentiaalin ilmaston, vesien ja monimuotoisuuden hyväksi (Landscape Finance Lab & WaterLands, 2026).

Raportin mukaan ennallistamalla maltillistenkin arvioiden mukaan 1,1 miljoonaa hehtaaria Euroopan soita seuraavan vuosikymmenen aikana voitaisiin hillitä kasvihuonekaasupäästöjä yli 300 megatonnilla CO_2-ekvivalenttia hankkeiden elinkaaren aikana ja vaikutus vastaisi 1,3 miljoonan henkilöauton poistamista pysyvästi liikenteestä. Ilmastohyötyjen ohella ennallistetuilla soilla on tutkitusti positiivisia kerrannaisvaikutuksia: ne parantavat vesienlaatua ja tulvaturvaa, lisäävät luonnon monimuotoisuutta ja mahdollistavat uusia tuottavia maankäyttötapoja vesitasapainoltaan palautuneilla alueilla (Landscape Finance Lab & WaterLands, 2026).

Raportti esittääkin ratkaisuksi monipuolistettuja tulovirtoja (hiilimarkkinat, vesiensuojeluhyödyt, luonnon monimuotoisuus -krediitit) sekä hankkeiden paketointia suuremmiksi portfolioiksi ja infrastruktuurisijoittajille tutuiksi rahoitusrakenteiksi. Tällaisilla toimilla suon ennallistamisesta voisi tulla “pankkien silmissä” uskottava ja houkutteleva kohde, joka tuottaa sekä ympäristöhyötyjä että taloudellista tuottoa. Maanomistajalle tämä avaisi uudenlaisia rahoituskanavia: ennallistamishankkeita voitaisiin rahoittaa esimerkiksi päästökauppatuloilla, vesiyhtiöiden maksuosuuksilla tai yritysten biodiversiteettikompensaatiomaksuilla, mikä toisi hankkeisiin lisätuottoja ja vähentäisi riippuvuutta perinteisistä tuista (Landscape Finance Lab & WaterLands, 2026).

Eurooppalaisten tiedeakatemioiden neuvosto (EASAC) julkaisi vuonna 2026 kommenttinsa “Opportunities in Nature Restoration”, jossa korostetaan, että luonnon tilan parantaminen on strateginen investointi Euroopan turvallisuuteen, hyvinvointiin ja ekologiseen vakauteen. Kommentin mukaan Euroopan heikentyneiden ekosysteemien ennallistamisen arvioidut kustannukset (noin 150 miljardia euroa) jäävät moninkertaisesti pienemmiksi kuin ennallistamisesta koituvat hyödyt, jotka voivat olla vähintään kymmenkertaiset (yli 1,8 biljoonaa euroa) mm. vältettyinä katastrofivahinkoina, parantuneena kansanterveytenä, ilmastonkestävyytenä sekä ruoka- ja vesihuollon turvaamisena (EASAC, 2026).

Ennallistamiseen sisältyy merkittäviä mahdollisuuksia: oikein rahoitettuna ja huolellisesti suunniteltuna se voi luoda maanomistajalle uusia tulovirtoja, turvata yhteiskunnan kannalta elintärkeitä ekosysteemipalveluja ja nostaa maa-alueen luontoarvon taloudellisesti merkittäväksi vahvuudeksi.

Osmankäämin viljelyä entisellä turvetuotantoalueella (kuva : Marjastiina Teixeira SEAMK, 2025).

Valmiit sopimusmallit helpottavat aloitusta

Ennallistamista harkitsevan maanomistajan käytännön toteutuksen tueksi on kehitetty valmiita sopimusmalleja. Yksityis-VESPA-hankkeessa (toteuttajina Tapio, Micropolis ja John Nurmisen Säätiö) laadittiin mallipohjia ja sopimusmalleja, jotka helpottavat vesienpalautustoimien suunnittelua ja toteutusta sekä selkeyttävät suunnittelijoiden, maanomistajien ja urakoitsijoiden välistä yhteistyötä. (John Nurmisen Säätiö, i.a.).

- Malli toteuttajan ja maanomistajan väliseksi vedenpalautussopimukseksi
- Vedenpalautuksen urakointisopimus
- Vedenpalautuksen suunnittelusopimus

Uuden luontoarvokaupan ja luontotekoihin perustuvien markkinoiden kannalta keskeistä ei ole niinkään se, mihin tarkoitukseen maa on käytössä, vaan missä määrin ja kuinka luotettavasti luonnon tilaa voidaan parantaa suhteessa lähtötilanteeseen. Tästä syystä voimakkaasti heikentyneet mutta ennallistettavissa olevat turvemaat voivat tuottaa suurimman lisäisyyden ja siten myös korkeamman taloudellisen arvon. Arvon syntyminen edellyttää, että ennallistaminen on teknisesti toteutettavissa, sen hyödyt ovat mitattavissa ja todennettavissa, sekä että vaikutusten pitkäaikaisuus voidaan varmistaa maankäsittelyn jälkeisillä sopimus- ja seurantakäytännöillä (Laasasenaho ym., 2026).

Tämän vuoksi valmiiden mallipohjien kehittämistä maankäsittelyn jälkeisiä sopimus- ja seurantakäytäntöjä varten tulisi jatkossa kiireellisesti vauhdittaa.

Tämä artikkeli on kirjoitettu osana Euroopan unionin osarahoittamaa Suonpohjien paikkatietopohjainen jälkikäytön suunnittelu ja pilotointi -hanketta (SuoPaikka). Kirjoittajat ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulun asiantuntijoita, jotka työskentelevät turvemaihin liittyvissä hankkeissa sekä osana Muutoskykyiset maatalous- ja energiaratkaisut -tutkimusryhmää. Tutkimusryhmän toiminnan keskiössä on muutoskyky, kyky ja halu uudistua, sopeutua ja kehittää uusia liiketoimintamahdollisuuksia muuttuvassa toimintaympäristössä. Maatalous muodostaa tutkimusryhmän toiminnan ytimen, mutta sitä tarkastellaan laajasti osana niin sanottua maan taloutta, johon sisältyvät myös uusiutuvan energian tuotanto, metsätalous, hiilimarkkinat ja luontoarvokauppa. Maan talous merkitsee tässä yhteydessä kestävää tuottavuutta ja kokonaisvaltaista maankäytön optimointia: sitä, miten maanomistaja voi eri käyttötapojen avulla saavuttaa mahdollisimman hyvän ja pitkäjänteisesti kestävän tuoton hehtaaria kohden.

Tutustu SuoPaikka-hankkeen verkkosivuihin: SuoPaikka**Marjastiina Teixeira**
Agrologi (YAMK valmistuu 6/2026), AmO, projektipäällikkö
SEAMK

Kari Laasasenaho
FT, erityisasiantuntija
SEAMK

Perttu Palkia
DI, projektipäällikkö
SEAMK

Annastiina Lääveri
Agrologi (AMK), asiantuntija
SEAMK

Lähteet

European Academies' Science Advisory Council (EASAC). (12.1.2026). *Opportunities in nature restoration.* https://easac.eu/publications/details/opportunities-in-nature-restoration-1

John Nurmisen Säätiö. (i.a.). *Yksityis-VESPA – vesien palautushanke*. https://johnnurmisensaatio.fi/mita-teemme/hankkeet/yksityis-vespa/

Landscape Finance Lab & WaterLands. (25.3.2026). *Financing European peatlands: A roadmap towards an institutional asset class.* https://landscapefinancelab.org/publications/financing-european-peatlands-a-roadmap-towards-an-institutional-asset-class

Laasasenaho, K., Teixeira, M., Kaipainen, K., & Matilainen A. (29.4.2026). Lukijalta: Maankäytön visiossa tehtävä ero maankäytön ja maankäsittelyn välillä. *Maaseudun Tulevaisuus*. Lukijalta: Maankäytön visiossa tehtävä ero maankäytön ja maankäsittelyn välillä – Mielipide – Maaseudun Tulevaisuus